

Studiegids 2022 – 2023
Bacheloropleiding Film en Televisie
Regie Documentaire – Jaar 2

Nederlandse Filmacademie
Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding Regie Documentaire	3
2. Beroep en werkveld van Regie Documentaire	4
3. Team van Regie Documentaire.....	5
4. Globaal programma Regie Documentaire.....	6
Hoofdpijnen van het programma in jaar 1 t/m 4.....	6
Programmaoverzicht jaar 2.....	7
5. Detailbeschrijvingen programma jaar 2.....	9
Film in context 2.....	9
Korte documentaire oefening 1 (KDO1)	10
Korte documentaire oefening 2 (KDO2)	11
Korte documentaire oefening 3 (KDO3)	11
Doculab	12
Filmpjan en research A.....	13
Filmpjan en research B.....	14
Filmpjan en research C.....	15
Gesprekstechnieken 1	16
Documentaire decoupage 1	16
Voice over.....	17
Documentaire inspiratie	18
Documentaire film en literatuurlijst	19
Vrije ruimte	19
Bijlage 1. De eindcompetenties van de opleiding	21

1. INLEIDING REGIE DOCUMENTAIRE

De afstudeerrichting Regie Documentaire stelt zich ten doel regisseurs op te leiden die binnen een veranderend werkveld breed en flexibel inzetbaar zijn. Regisseurs die zowel beschikken over ambachtelijke vaardigheden als een eigen signatuur kunnen laten zien en die zich op basis hiervan duidelijk kunnen profileren in het werkveld en zich kunnen onderscheiden van andere regisseurs. Per lichting wordt gezocht naar diversiteit in voorkeuren en talent voor genres en platforms (bioscoop, televisie(serie), online & transmediale producties).

Belangrijk aandachtspunt voor de opleiding regie documentaire is dat verbreding niet tot vervlakking mag leiden, ambacht en techniek hand in hand gaan met creativiteit, verdieping en artistieke zelfrealisatie. Constante factor is dat de filmacademie en de regie afdeling bij uitstek verhalenvertellers opleidt in de cinematografische traditie.

Het curriculum van de Regie Documentaire afdeling wordt in sterke mate bepaald door de grote gezamenlijke (film)oefeningen die deels de beroepspraktijk nabootsen. Om regiestudenten beter voor te bereiden op die veranderende beroepspraktijk, is er ook ruimte binnen het curriculum om zelf leertrajecten te ontwikkelen die passen bij je eigen ambities. Ook streeft de Regie Documentaire afdeling binnen de Filmacademie naar meer ruimte voor vakspecifiek onderwijs, kleinere, gevarieerdere oefeningen en meer mogelijkheden tot experiment.

Daarnaast moeten studenten zich bewust worden van hun (toekomstig) cultureel ondernemerschap. Dit betekent niet alleen dat ze zich ontwikkelen tot makers die de kennis en vaardigheden hebben om flexibel en multi-inzetbaar te zijn, maar die ook een grondhouding van nieuwsgierigheid, zelfredzaamheid en aanpassingsvermogen hebben.

2. BEROEP EN WERKVELD VAN REGIE DOCUMENTAIRE

De regisseur documentaire bedenkt het onderwerp voor de documentaire of zet dit naar zijn/haar hand, doet de research of stuurt deze aan, geeft zijn/haar visie op het onderwerp en inspireert en motiveert de mensen zowel voor als achter de camera en in het postproductieproces. Tijdens het gehele maakproces overlegt de regisseur met de producent, crew en eventuele financiers over hun creatieve en/of inhoudelijke input.

Actuele ontwikkelingen

Documentaires zijn de afgelopen 15 jaar zichtbaarder geworden. Narratieve technieken zoals vergelijkbaar met speelfilms hebben het genre ook in de bioscoop (financieel) succesvol gemaakt en worden veelvuldig toegepast. Ook de artistieke documentaire blijft zijn weg vinden naar filmtheaters en filmfestivals. Daarnaast zijn lange documentaires en korte documentaire series populair geworden op commerciële online platforms zoals Netflix, Videoland, HBO en Amazon. Documentaires blijven ook een belangrijke plek innemen in de programmering van de Publieke Omroep, zowel op de reguliere TVzenders als online.

Het huidige werkveld is hoog competitief, maar de digitalisering en nieuwe platformen hebben vele nieuwe mogelijkheden gebracht. Het bereik is diverser, in potentie internationaal en kan online meer toegespitst worden.

Nieuwe financieringsmogelijkheden zijn volop in ontwikkeling, zoals crowdfunding en sponsoring. Verschillende fondsen (Filmfonds, CoBOfonds), omroepen, NPO en Videoland hebben gerichte talentontwikkelingsprogramma's om nieuwe generaties documentairemakers kansen te geven.

3. TEAM VAN REGIE DOCUMENTAIRE

Het onderwijs wordt verzorgd door een vast team aangevuld met een aantal gastdocenten, coaches en consultants. Het vaste team zorgt ervoor dat het programma en de uitvoering ervan kwalitatief goed zijn. Dit team vormt de kern van de afstudeerrichting en bestaat uit:

- Annemiek van der Zanden - studieleider regie documentaire
- Jeroen Berkvens - docent regie documentaire
- Astrid Bussink – docent regie documentaire
- Annelie Spaans – coördinatie en ondersteuning (vanuit onderwijsbureau)

De studieleider is verantwoordelijk voor:

- de inhoud van het onderwijsprogramma als geheel
- de opbouw en de samenhang van dat onderwijsprogramma
- het aansturen van de uitvoering van het onderwijs
- het bewaken en verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs
- selecteren en begeleiden van geschikte gastdocenten
- bijhouden en bewaken van de studievoortgang van studenten
- overleggen met het werkveld over de eindkwalificaties en het onderwijsprogramma

De vaste docenten verzorgen zelf diverse onderdelen van het programma zoals het geven van lessen en het begeleiden en coachen van enkele oefeningen, en zijn mede verantwoordelijk voor de inhoud van het programma.

Gastdocenten, coaches en consultants zijn (deel)verantwoordelijk voor de inhoud van het programma:

- Albert Elings (filmmaker),
- Eugenie Jansen (filmmaker),
- Niels van Koevorden (filmmaker/cinematografer),
- Petra Lataster (filmmaker),
- Menno Otten (filmmaker)
- Soraya Pol (researcher, filmmaker)
- Liza Kemman (researcher)
- Ger van Westing (journalist, eindredacteur)
- Martijn Bleekendaal (filmmaker)
- Coco Schrijber (filmmaker, schrijver)
- Tessa Louise Pope (filmmaker)
- Peter Delpeut (filmmaker, schrijver)
- Stef Tijdink (cinematografer)
- Mijke de Jong (filmmaker, schrijver)
- Tom Fassaert (filmmaker)
- Shamira Raphaëla (filmmaker)
- Nathalie Crum (filmmaker)

Medewerkers van het onderwijsbureau ondersteunen de studieleider en (gast)docenten bij de organisatie en de uitvoering van het onderwijs. Zij zorgen ervoor dat alles zo goed mogelijk verloopt.

4. GLOBAAL PROGRAMMA REGIE DOCUMENTAIRE

Hoofdpijnen van het programma in jaar 1 t/m 4

Propedeuse: basisjaar

- de propedeuse bestaat grotendeels uit een gemeenschappelijk programma met alle afstudeerrichtingen van de Filmacademie
- het biedt een (gezamenlijke) introductie op filmmaken en de verschillende disciplines
- in het programma spelen kleine praktijkoefeningen een belangrijke rol
- drie grote filmfestivals (NFF, IDFA, IFFR) worden bezocht, met opdrachten
- er is een specialisatieprogramma van de afstudeerrichtingen documentaire en fictie regie opgenomen (regiestudenten volgen in het eerste jaar hetzelfde studieprogramma)
- aan het eind van de propedeuse wordt vastgesteld of je geschikt bent om door te gaan naar de hoofdfase van de afstudeerrichting

Tweede jaar: ambacht en samenwerken

- vanaf nu werken studenten vooral vanuit de eigen afstudeerrichting
- een aantal gemeenschappelijke praktijkoefeningen staan centraal, waarin je o.a. middels samenwerken leert hoe het is om artistiek leidinggevend te zijn
- vakinhoudelijke voorbereiding op deze oefeningen met veel aandacht voor de ambachtelijke kant en de creatieve ontwikkeling van de student
- nog een deel gemeenschappelijke basistheorie
- vakspecifieke praktijk / theorie
- aandacht voor reflectie op inhoud, samenwerking en het leerproces

Derde jaar: verdiepen en onderzoeken

- focus op verdiepen en onderzoeken van filmische mogelijkheden, maar ook van de eigen ambachtelijke en artistieke mogelijkheden en ambities
- een kleinere en een grote gemeenschappelijke praktijkoefening
- vakspecifieke praktijk / theorie
- start voorbereiding eindexamenfilm
- ruimte voor individuele invulling leertraject

Vierde jaar: profileren en bewijzen

- voornamelijk in het teken van de eindexamenfilm(s)
- ruimte voor individuele invulling leertraject zoals: filmplan /stage /persoonlijk project
- voorbereiding beroepspraktijk

Een overzicht van de eindcompetenties (dat wat een student aan het eind van de opleiding, als beginnende beroepsbeoefenaar, moet kunnen) is te vinden in Bijlage 1. Meer informatie over de doelen van de opleiding is te vinden in paragraaf 3.2 van het algemene deel van de studiegids.

Programmaoverzicht jaar 2

De studierichting regie kent twee specialisaties, fictie en documentaire, en heeft als doel de student zijn of haar creatieve eigenheid in het film maken te laten ontdekken en ontwikkelen. Daarnaast wordt filmisch inzicht en vakbekwaamheid bijgebracht. Beide doelen worden verwezenlijkt door lessen, workshops en door de realisering van diverse filmprojecten.

Als regiestudent ben je binnen de samenwerking met de andere vakklassen steeds de artistiek leider van een filmproject. De regisseur is degene die tot samenwerking inspireert en die de mensen zowel voor als achter de camera motiveert. Van groot belang hierbij zijn inzicht in het maakproces, een passie voor het vertellen, een grote mate van gedrevenheid, eigenzinnigheid én respect voor ieders inbreng in het proces.

Bij documentaires is de regisseur verantwoordelijk voor het te filmen onderwerp, zijn/haar invalshoek op dat onderwerp, research, regievisie en filmplan. De regisseur werkt nauw samen met de producent in het ontwikkeltraject.

Iedere 6 à 7 weken zijn er, samen met de studieleader, tussen de middag zogenaamde regiemeetings. Dan worden onder andere de lessen geëvalueerd en wordt de stand van zaken van lopende en komende producties doorgesproken.

Gemeenschappelijke basistheorie:

- Film in context jaar 2 7 EC
onderzoeken van de betekenis en de werking van filmgenres, evenals verstevigen en verbreden van het referentiekader (filmlijst)

Gemeenschappelijke praktijkoefeningen:

- Korte Documentaire Oefening 1 7 EC
realiseer een documentaire vertelling over een locatie in beeld en geluid (zonder interview/gesprek in beeld)
- Korte Documentaire Oefening 2 7 EC
interpreteer een lokaal nieuwsbericht op basis van eigen research tot een documentaire vertelling rondom een hoofdpersonage
- Korte Documentaire Oefening 3 11 EC
onderzoek je eigen stem door het realiseren van een 'vrije' documentaire vanuit een eigen idee

Vakspecifieke praktijk / theorie:

- Doculab 2 EC
hoe verbeeld je abstracte begrippen op een documentaire manier?
- Filmplan en research A 5 EC
hoe kan een arena een aanleiding vormen voor een vertelling?
(tevens inhoudelijke voorbereiding op KDO 1)
- Filmplan en research B 3 EC
hoe pak je als student research voor een documentaire aan?
(tevens inhoudelijke voorbereiding op KDO 2)
- Filmplan en research C 6 EC
hoe belangrijk is research voor een documentaire en hoe ga je als regisseur te werk in de research?
(tevens inhoudelijke voorbereiding op KDO 3)
- Gesprekstechnieken 1 1 EC
hoe voer je een gesprek met een (mogelijk) hoofdpersonage om informatie te verzamelen voor een documentaire?
- Documentaire découpage 1 1 EC
hoe communiceren documentaireregisseurs en cameramensen met elkaar op de set?

- Voice over
welke fundamentele rol kan een voice over spelen in een filmische vertelling? 1 EC
- Documentaire inspiratie
hoe kom je tot een bruikbaar idee en hoe werk je het uit? 2 EC
- Documentaire film en literatuurlijst
zelfstandig ontwikkelen van een (historisch) referentiekader van grondvormen
en stromingen binnen de Nederlandse documentaire en daarbuiten 4 EC

Individuele opdrachten

- Vrije ruimte
leren en experimenteren door zelf nuttige activiteiten te kiezen/bedenken en uit
te voeren 3 EC

5. DETAILBESCHRIJVINGEN PROGRAMMA JAAR 2

Film in context 2

Algemene typering en inhoud

In het eerste jaar heb je een globaal overzicht ontwikkeld met betrekking tot de geschiedenis van film als kunstvorm in relatie tot sociaal-maatschappelijke en artistieke ontwikkelingen in de achterliggende perioden. Daartoe heb je diverse canonieke films gezien (filmlijst) en een aantal daarvan geanalyseerd en met elkaar in verband gebracht (filmblogs, toets 1 en 2).

In dit tweede jaar ga je dit globale overzicht verbreden en verdiepen door middel van het analyseren van films en het onderzoeken van de context van deze films. Als vertrekpunt dient hierbij “filmgenre”, als concept en als manier om films te groeperen. Vragen die centraal staan zijn onder andere: Waarom is kennis over genres belangrijk? Hoe ontstaan genres en hoe herken je ze? Hoe verhouden genres zich tot de politieke, maatschappelijke en (film-) historische context?

Je past deze kennis toe in vorm van een onderzoeksopdracht (video-essay), waar je in duo's aan werkt. Daarbij kan je voor een belangrijk deel je eigen interesse en fascinatie volgen. Omdat je de resultaten ook aan elkaar presenteert, maak je ook kennis met films en contexten buiten je eigen interessegebied. De uitkomsten van de individuele onderzoeken worden per duo in vorm van een video-essay gepresenteerd aan het gehele jaar. Een selectie van de onderzoeken zal voor de hele academie inzichtelijk zijn via Kaltura.

In de laatste week van het schooljaar wordt de opmaat gemaakt naar de theorie van jaar 3 waarin auteurschap centraal staat, in de brede zin van het woord.

Leerdoelen

Na afloop:

- kan je verschillende filmgenres op het gebied van fictie en van documentaire herkennen, benoemen en in hun bredere politieke, maatschappelijke en historische context plaatsen;
- kan je (zelfstandig) relevant onderzoek opzetten en doen door middel van filmanalyse en bronnenonderzoek (in de Mediatheek, openbare archieven en online);
- kun je jouw onderzoek presenteren in een vorm die aansluit bij je eigen expertises;
- ben je je bewust van je eigen (gekleurde) blik op film;
- kun je met een kritische en analytische blik naar film en film literatuur kijken;
- heb je je eigen visie en handtekening verder ontwikkeld.

Competenties

1. Creërend vermogen
2. Onderzoekend vermogen
4. Samenwerkend vermogen
5. Vermogen tot groei en vernieuwing
7. Communicatief vermogen

Onderwijsvorm

- Hoor- en kijkcolleges, waarbij de basistheorie wordt uitgelegd, inspirerende en maatschappelijk relevante onderwerpen aan bod komen en voorbeelden van films en filmfragmenten besproken worden;
- Opdrachten, in duo's;
- Zelfstudie, deels onder begeleiding van de docent.

Contacttijd

120 uur

Docenten

Menno Otten, Kathleen Lotze en gastdocenten

Toets

- Presentatie van het onderzoek in vorm van een video-essay (in duo's)

Beoordeling

Een voldoende resultaat voor de toets

Studiebelasting

7 EC (196 uur)

Korte documentaire oefening 1 (KDO1)

Algemene typering en inhoud

In de KDO1 gaat het om de betekenis van perspectief in een filmver telling. Voor deze opdracht kies je een interessant personage die woont of werkt in een (filmisch) aansprekende arena. Uit de research met het personage én van de plek kom je tot een interessant perspectief waarmee je de locatie in samenwerking met producent en crew vervolgens verbeeldt in beeld en geluid.

Leerdoelen

Je hebt:

- ervaring opgedaan met het gezamenlijk maken van een korte film;
- geëxperimenteerd met vorm en inhoud;
- meer zicht gekregen op eigen en elkaars specifieke kwaliteiten;
- artistiek leiderschap getoond tijdens ontwikkeling, opnames en postproductie;
- een eigen visie weten te ontwikkelen en communiceren en producers en crew op één lijn weten te krijgen tijdens het maakproces.

Competenties

1. Creërend vermogen
2. Onderzoekend vermogen
3. Ambachtelijk vermogen
4. Samenwerkend vermogen
5. Vermogen tot groei en vernieuwing
6. Organiserend en ondernemend vermogen
7. Communicatief vermogen

Toets(vorm)

- Leerverslag

Beoordeling

Je krijgt de studiepunten toegekend als:

- de leerdoelen in voldoende mate zijn behaald (V/O)
- een voldoende beoordeling van het leerverslag (V/O)

Studiebelasting

7 EC (196 uur)

Korte documentaire oefening 2 (KDO2)

Algemene typering en inhoud

In KDO2 vormt een lokaal nieuwsbericht het uitgangspunt van verdere research. De regisseur zal in de research personages zoeken die in relatie staan tot dit nieuwsbericht, en komt op die manier tot een keuze in perspectief en visie op de gebeurtenis die in het bericht centraal stond. In samenwerking met de producent en de crew zal het filmplan verder ontwikkeld worden om tot een filmische vertelling te komen.

Leerdoelen

Je hebt:

- ervaring opgedaan met het gezamenlijk maken van een korte film
- geëxperimenteerd met vorm en inhoud
- meer zicht gekregen op eigen en elkaars specifieke kwaliteiten
- artistiek leiderschap getoond tijdens ontwikkeling, opnames en postproductie
- een eigen visie weten te ontwikkelen en communiceren en producers en crew op één lijn weten te krijgen tijdens het maakproces

Competenties

1. Creërend vermogen
2. Onderzoekend vermogen
3. Ambachtelijk vermogen
4. Samenwerkend vermogen
5. Vermogen tot groei en vernieuwing
6. Organiserend en ondernemend vermogen
7. Communicatief vermogen

Toets(vorm)

- Leerverslag

Beoordeling

Je krijgt de studiepunten toegekend als:

- de leerdoelen in voldoende mate zijn behaald (V/O)
- een voldoende beoordeling van het leerverslag (V/O)

Studiebelasting

7 EC (196 uur)

Korte documentaire oefening 3 (KDO3)

Algemene typering en inhoud

De korte documentaire oefening 3 is een vrije documentaire oefening waarbij je zelf een idee aandraagt en hier de research naar doet; met de student productie verwerkt in een filmplan; en uiteindelijk in samenwerking met andere betrokken vakklassen realiseert. De beoogde lengte van de documentaire is maximaal 10 minuten. Productie, camera, montage en sound design studenten hebben vanuit hun eigen discipline inhoudelijke input gegeven op het filmplan. De documentaire zal op film in een ratio van 1:5 gedraaid worden.

Leerdoelen

Je hebt:

- ervaring opgedaan met het gezamenlijk maken van een korte film;
- geëxperimenteerd met vorm en inhoud;
- geëxperimenteerd met 16mm film – beperkte hoeveelheid materiaal;
- ervaring opgedaan met een vertelling waarbij ontwikkelingen in de vertelling een belangrijke rol spelen (dramaturgie);
- meer zicht gekregen op eigen en elkaars specifieke kwaliteiten;
- artistiek leiderschap getoond tijdens ontwikkeling, opnames en postproductie;
- een eigen visie weten te ontwikkelen en communiceren en producers en crew op één lijn weten te krijgen tijdens het maakproces.

Competenties

1. Creërend vermogen
2. Onderzoekend vermogen
3. Ambachtelijk vermogen
4. Samenwerkend vermogen
5. Vermogen tot groei en vernieuwing
6. Organiserend en ondernemend vermogen
7. Communicatief vermogen

Toets

KDO3

Beoordeling

Je student krijgt de studiepunten toegekend bij een voldoende beoordeling van het:

- traject research & filmplan [v/o-beoordeling]
- reflectieverslag [v/o-beoordeling]

Studiebelasting

11 EC (308 uur)

Doculab

Algemene typering en inhoud

In een workshop van een midweek, afgezonderd op een locatie maak je een aantal korte documentaire oefeningen waarin (persoonlijk) onderzoek voorop staat. Door middel van opdrachten leer je met open houding je onderwerp te benaderen en een vertelling te construeren middels associatief beeldgebruik.

Er wordt vormgegeven aan gevoel en emotie. Hoe verbeeld je onrust, geluk, eenzaamheid? Je werkt met eigen camera's en monteert op je eigen laptop. Aansluitend worden de oefeningen vertoond en geëvalueerd tijdens de werkweek. De oefening is een voorbereiding op KDO 1.

Leerdoelen

Na afloop van dit onderdeel kan je:

- op een filmische wijze vormgeven aan personages;
- op basis van lokale research potentieel interessante personages & verhalen vinden;
- zelfstandig korte films draaien en monteren.

Competenties

2. Onderzoekend vermogen
3. Ambachtelijk vermogen
5. Vermogen tot groei en vernieuwing

Onderwijsvorm

praktijkcoëfening

Docenten

Astrid Bussink & Martijn Blekendaal

Toets

Voor deelname aan de opdrachten is 100% aanwezigheid en actieve participatie vereist.

Beoordeling

Je krijgt de studiepunten toegekend als aan onderstaande eis(en) is voldaan:

- een voldoende beoordeling van de opdrachten [V/O beoordeling]

Studiebelasting

2 EC (56 uur)

Fimplan en research A

Algemene typering en inhoud

In deze lessen doe je eerste kennis en vaardigheden op die nodig zijn om systematisch research voor een documentaire te kunnen verrichten. De lessen zijn toegespitst op de research die nodig is voor de korte documentaire oefening en op de basisprincipes van het schrijven van een fimplan: Hoe omschrijf je een filmidee? Wat is een premisse? Hoe omschrijf je visualisatie en sound design? Je leert verschillende manieren om onderzoek te doen naar de kwaliteit, de haalbaarheid en de concrete mogelijkheden van een documentair idee en hoe deze op te schrijven in een kort geschreven fimplan. Daarnaast zal er aandacht zijn voor begroten en budget van een fimplan – in samenwerking met productie zal een case study worden uitgevoerd.

Literatuur

- Henk Suër, Scenarioschrijven voor documentaires, Uniepers, Amsterdam, 2002

Leerdoelen

Na afloop van dit programmaonderdeel kan je:

- een idee omzetten in praktische research;
- een kort fimplan schrijven met een onderwerp, invalshoek en vormgeving in beeld en geluid.
- een inschatting maken of een arena interessant is voor een documentaire;

Competenties

2. Onderzoekend vermogen
3. Ambachtelijk vermogen
4. Samenwerkend vermogen
6. Organiserend en ondernemend vermogen
7. Communicatief vermogen

Onderwijsvorm

Werkcollege en zelfstudie

Docenten

Jeroen Berkvens en Menno Otten

Toets

Filmplaan voor KDO 1

Beoordeling

- minimaal 80% aanwezigheid en actieve participatie
- een voldoende beoordeling van het geschreven filmplaan [V/O beoordeling]

Studiebelasting

5 EC (140 uur)

Filmplaan en research B

Algemene typering en inhoud

In deze lessen doe je nieuwe kennis en vaardigheden op die voortborduren op de lessen Filmplaan & research A. Je leert nieuwe vaardigheden om systematisch research voor een documentaire te kunnen verrichten. De lessen zijn toegespitst op de research die nodig is voor de korte documentaire oefening 2 (KDO 2). Wat maakt een personage interessant voor de film, hoe omschrijf je een (hoofd)personage, wat is de functie van de hoofdpersonage in het filmverhaal. Ook is er een uitgebreide theoretische inleiding op het filmplaan-schrijven voor documentaires. Regievisie, vormgeving, sounddesign, achtergrond, arena, structuur, motivatie en andere onderdelen voor een professioneel filmplaan-schrijven zullen aan bod komen.

Je leert verschillende manieren om onderzoek te doen naar de kwaliteit, de haalbaarheid en de concrete mogelijkheden van een documentair idee over een personage en hoe deze op te schrijven in een kort geschreven filmplaan.

Literatuur

- Michael Rabiger, *Developing Story Ideas*, Focal Press, Massachusetts, 2000

Leerdoelen

Na afloop van dit programmaonderdeel kan je:

- een kort filmplaan schrijven met een interessant hoofdpersonage (als onderwerp), een omschrijving van het hoofdpersonage op basis van research en verkregen kennis middels gesprekstechnieken, regievisie en vormgeving in beeld en geluid.

Competenties

2. Onderzoekend vermogen
3. Ambachtelijk vermogen
4. Samenwerkend vermogen
6. Organiserend en ondernemend vermogen
7. Communicatief vermogen

Onderwijsvorm

Werkcollege & zelfstudie

Docenten

Astrid Bussink

Toets

Filmpun voor KDO 2

Beoordeling

- 80% aanwezigheid en actieve participatie
- een voldoende beoordeling van het geschreven filmpun [V/O beoordeling]

Studiebelasting

3 EC (84 uur)

Filmpun en research C

Algemene typering en inhoud

In deze lessen doe je nieuwe kennis en vaardigheden op die voortborduren op de lessen Filmpun & research B. Je leert nieuwe vaardigheden om systematisch research voor een documentaire te kunnen verrichten. De lessen zijn toegespitst op de research die nodig is voor de korte documentaire oefening 3 (KDO 3), waarbij vorm en inhoud volledig vrij zijn maar er slechts een geringe hoeveelheid materiaal gedraaid kan worden. Dat betekent dat de regisseur goed moet weten wat er wel en wat er niet gedraaid moet worden om in de montage een verhaal te kunnen vertellen. Research voor het draaien is daarom onontbeerlijk. Je leert verschillende manieren om onderzoek te doen naar de kwaliteit, de haalbaarheid en de concrete mogelijkheden van een documentair idee en hoe deze op te schrijven in een kort geschreven filmpun.

Literatuur

- Michael Rabiger, *Directing the Documentary*, Focal Press, Massachusetts, 2005

Leerdoelen

Na afloop van dit programma onderdeel kan je:

- doelmatig en snel onderzoek doen naar de kwaliteit, de haalbaarheid en de concrete mogelijkheden van een documentair idee dat gebaseerd is op de werkelijkheid;
- een filmpun schrijven met een onderwerp, invalshoek, eventueel hoofdpersonage(s), arena, en een omschrijving van vormgeving in beeld en geluid.

Competenties

2. Onderzoekend vermogen
3. Ambachtelijk vermogen
4. Samenwerkend vermogen
6. Organiserend en ondernemend vermogen
7. Communicatief vermogen

Onderwijsvorm

Werkcollege & zelfstudie

Docenten

Jeroen Berkvens

Toets

Filmpun voor KDO 3

Beoordeling

- 80% aanwezigheid en actieve participatie
- een voldoende beoordeling van het geschreven filmplan [V/O beoordeling]

Studiebelasting

6 EC (168 uur)

Gesprekstechnieken 1

Algemene typering en inhoud

Na een theoretische inleiding word je door eenvoudige praktijkoefeningen geleerd diverse interviewtechnieken toe te passen. Welke technieken zijn bruikbaar om een gewenst doel te bereiken? Je leert theoretische en praktische basiskennis die nodig is bij het maken van een interview. De lessen dienen als voorbereiding op KDO 2 en als hulpmiddel bij de voorbereidende gesprekken die bij de research gevoerd zullen moeten worden.

Leerdoelen

Na afloop van dit programmaonderdeel kan je:

- verschillende soorten gesprekstechnieken onderscheiden;
- elementaire gesprekstechnieken gebruiken om informatie in te winnen.

Competenties

- 3. Ambachtelijk vermogen
- 7. Communicatief vermogen

Onderwijsvorm

Werkcollege

Docenten

Ger van Westing.

Toets

Praktijkopdrachten

Beoordeling

- 80% aanwezigheid en actieve participatie
- een voldoende beoordeling van de praktijkopdrachten [V/O beoordeling]

Studiebelasting

1 EC (28 uur)

Documentaire decoupage 1

Voor wie?

Studenten Cinematography en Regie Documentaire

Algemene typering en inhoud

Hoe weet je als regisseur of er gedraaid wordt wat jij belangrijk vindt? Hoe weet je als cameraman wat er belangrijk is voor het verhaal? Hoe weten regisseur en cameraman dat ze

op dezelfde lijn zitten qua beeldvoering? Een gerenommeerde cameraman en regisseur komen aan de hand van eigen materiaal vertellen over hun ervaringen en hun manier van werken op de set. Door middel van verschillende voorbeelden uit door anderen gemaakte documentaires en eigen voorbeelden uit de beroepspraktijk wordt getoond wat de *découpage* mogelijkheden zijn in documentaire vertellingen. Je gaat zelf aan de slag met praktijkoefeningen waarbij je diverse documentaire situaties in wisselende rollen moet onderzoeken.

Leerdoelen

Na afloop van dit programmaonderdeel kan je:

- helder communiceren over de gewenste beeldvoering;
- potentieel problematische (documentaire)situaties herkennen en oplossingen verzinnen;
- je verplaatsen in de positie van regisseur en/of cameraman.

Competenties

1. Creërend vermogen
2. Onderzoekend vermogen
4. Samenwerkend vermogen

Onderwijsvorm

Werkcollege

Docenten

Peter Delpout & Stef Tijdink

Toets

Praktijkopdrachten

Beoordeling

- minimaal 80% aanwezigheid en actieve participatie vereist
- voldoende voor de praktijkopdrachten

Studiebelasting

1 EC (28 uur)

Voice over

Voor wie

Studenten Regie Documentaire i.s.m. Sound Design

Algemene typering en inhoud

Aan de hand van praktijkvoorbeelden uit literatuur en films wordt duidelijk gemaakt hoe een voice over ingezet kan worden als verhalend element. Er wordt ingegaan op verschillende mogelijke toepassingen en functies van dit verhalende element, waarbij de nadruk ligt op film (fictie en documentaire). Tevens wordt ingegaan op de rol van de schrijver (regisseur/scenarist) van de voice over en de samenwerking tussen sound designer en regisseur in de inhoudelijke toepassing van de voice over.

Leerdoelen

Na afloop van dit onderdeel:

- zie je de mogelijkheden die een voice over biedt;

- kun je de werking en de rol van de voice over in een filmconstructie onderzoeken, herkennen en benoemen;
- kun je de rol van de voice over t.a.v. de dramaturgie van een film duiden;
- kun je een korte, verhalende voice over schrijven als verhalend element;
- kun je voor een bestaande scène een inhoudsvolle voice over schrijven en praktisch verwerken voor deze scene.

Competenties

1. Creërend vermogen
4. Samenwerkend vermogen

Onderwijsvorm

Werkcollege en praktijkoefening

Contacttijd

16 uur

Docenten

Coco Schrijber en Michel Schöpping

Toets

Verschillende opdrachten

Beoordeling

- voldoende actieve participatie (voorwaarde)
- voldoende voor de opdrachten [V / O]

Studiebelasting

1 EC (28 uur)

Documentaire inspiratie

Algemene typering en inhoud

In korte tijd onderzoek je de filmische mogelijkheden van een grote diversiteit aan ideeën, invallen, experimenten. Hoe kun je trouw blijven aan je intuïtie en toch controle houden over je verhaal? Je ontdekt de eigen ideeënrijkdom en hoe die te gebruiken in het ontwikkelen van een filmplan.

Leerdoelen

Na afloop van dit programmaonderdeel kan je:

- helder communiceren over je ideeën;
- je intuïtie herkennen en ideeën visualiseren

Competenties

1. Creërend vermogen
2. Onderzoekend vermogen

Onderwijsvorm

Werkcolleges

Docenten

Albert Elings & Eugenie Jansen

Toets

Opdrachten

Beoordeling

- 80% aanwezigheid en actieve participatie
- een voldoende beoordeling van de opdrachten in de les [V/O beoordeling]

Studiebelasting

2 EC (56 uur)

Documentaire film en literatuurlijst

Algemene typering en inhoud

Je krijgt een filmlijst met verplichte titels die je zelfstandig moet bekijken en analyseren, om zo een basiskennis van het rijke documentaire verleden van Nederland en de rest van de wereld te verwerven dat als referentiekader dient voor alle theorie- en praktijklessen.

Leerdoelen

Na afloop van dit programmaonderdeel:

- ben je je bewust van de verscheidenheid in de dramaturgische mogelijkheden tot het vertellen van verhalen gebaseerd op de werkelijkheid;
- kan je inhoudelijk refereren aan diverse klassieke documentaire titels.

Competenties

3. Ambachtelijk vermogen

Onderwijsvorm

Zelfstudie

Docent

Annemiek van der Zanden

Toets

Mondeling tentamen

Beoordeling

- een voldoende voor het mondeling tentamen

Studiebelasting

4 EC (112 uur)

Vrije ruimte

Algemene typering en inhoud

De Vrije Ruimte geeft je de mogelijkheid om zelf een invulling te geven aan je persoonlijke, creatieve en/of ambachtelijke ontwikkeling als regisseur. Binnen de vrije ruimte kan je dus bijvoorbeeld een eigen project initiëren en uitvoeren, een keuzevak bij een andere vakklas of een andere opleiding volgen of ergens een kleine stage lopen. Daarnaast biedt regie documentaire ieder jaar minstens een extra, facultatieve workshop aan waar je jezelf voor kan

aanmelden, zoals regiecamera workshop of spelregie. In praktische zin moet het passen binnen het rooster en het reguliere onderwijs – je moet dus zelf je eigen Vrije Ruimte project inplannen. Initiatief en keuze liggen bij jou. Je legt aan het begin van het jaar een voorstel voor invulling van de vrije ruimte ter goedkeuring voor aan de studieleider.

Leerdoelen

Na afloop heb je:

- bewust vormgegeven aan een specifiek leertraject
- gericht gewerkt aan je eigen persoonlijke, creatieve, ambachtelijke ontwikkeling
- inzicht gekregen in het organiseren van je tijd en het maken van een haalbare planning

Competenties

2. Onderzoekend vermogen

6. Organiserend en ondernemend vermogen

Voorwaarden eigen project

Bij een eigen project schrijf je een uitgebreider (project)voorstel met minimaal de volgende onderdelen:

- naam student – lichting – studiejaar
- inhoud (het idee, het concept oftewel wat ga je precies doen/onderzoeken)
- leerdoel(en) (wat wil je er van leren)
- realistische planning in relatie tot het onderwijsprogramma (wanneer ga je het doen data-periode)
- eventuele middelen/mensen die nodig zijn voor de realisatie van het project
- tijdsbesteding en te behalen EC's (1 EC = 28 uur) (maak een inschatting van de totale tijdsbesteding ivm de te behalen EC's)
- criteria waaraan het project moet voldoen (film, videoclip, stage, mate van uitwerking, lengte van het reflectieverslag of onderzoek etc.)
- projectvoorstel met bovenstaande onderdelen wordt per mail ingediend bij studieleider en die het moet goedkeuren voor aanvang van Vrije Ruimte

Toets

- In elk geval een leer/reflectieverslag.
- Eventueel als illustratie bij het verslag: het (project)resultaat of een presentatie

Beoordelaar

Annemiek van der Zanden

Beoordeling

Je krijgt de EC's toegekend indien:

- volgens overeengekomen afspraak is gewerkt, d.w.z. (leer)doelen, werkwijze, resultaten en planning zijn in voldoende mate gerealiseerd
- een voldoende is behaald voor het leer/reflectieverslag

Studiebelasting

3 EC (84 uur)

BIJLAGE 1. DE EINDCOMPETENTIES VAN DE OPLEIDING

1. Creërend vermogen

De afgestudeerde maakt filmisch werk waarin relevante verhalen vanuit een artistieke visie worden verteld.

Gedragindicatoren:

- signaleert relevante ontwikkelingen in heden en verleden, onderzoekt de eigen fascinaties en vertaalt deze naar ideeën voor authentieke filmische verhalen.
- vertelt deze verhalen vanuit het eigen specialisme voor verschillende platforms en formats.
- creëert in samenwerking met anderen hoogwaardige filmische content in aansprekende vormgeving in beeld en geluid.
- ontwikkelt een artistieke visie en een onderscheidende signatuur.
- plaatst zichzelf en eigen werk in een breder (inter)cultureel, maatschappelijk en internationaal perspectief
- maakt effectieve keuzes in dramaturgie, storytelling en vormgeving in beeld en geluid in relatie tot beoogde doelgroepen.

2. Onderzoekend vermogen

De afgestudeerde komt door onderzoek en reflectie tot inzicht en kennis voor filmisch werk.

Gedragindicatoren:

- verkent en experimenteert en zet bevindingen in voor de verdere ontwikkeling van eigen werk.
- formuleert relevante beroepsvragen.
- verzamelt, analyseert en interpreteert ervaringen en gegevens op een systematische manier en trekt op grond hiervan conclusies.
- onderbouwt en benut de resultaten van (eigen) onderzoek voor de ontwikkeling van filmisch werk of het specialisme.
- maakt gebruik van uiteenlopende (artistieke, ambachtelijke, theoretische en maatschappelijke) bronnen voor de ontwikkeling van eigen filmische werk.
- beoordeelt eigen en andermans werk en werkwijze op intenties, artistieke waarde en publieke perceptie.

3. Ambachtelijk vermogen

De afgestudeerde hanteert vakmatig een breed scala aan instrumentele kennis en vaardigheden bij het produceren van onderscheidend filmisch werk.

Gedragindicatoren:

- past specialistisch vaktechnisch instrumentarium toe.
- vertaalt kennis van de mogelijkheden en onmogelijkheden van aanverwante vakdisciplines naar een optimale eigen bijdrage.
- analyseert en benoemt de mogelijke en gewenste effecten van het verhaal en zet bewust, vanuit de eigen discipline, filmische uitdrukkingsmiddelen in om deze werking te realiseren.
- stemt eigen handelen effectief af op de verschillende fases van ontwerp- en maakprocessen.
- maakt gebruik van kennis van internationaal filmrepertoire, cultuurgeschiedenis en ontwikkelingen in het hedendaagse (inter)culturele landschap.

4. Samenwerkend vermogen

De afgestudeerde draagt constructief bij aan de samenwerking in het (film)team.

Gedragsindicatoren:

- kent de eigen kwaliteiten en valkuilen binnen samenwerkingsprocessen.
- draagt actief bij aan het groepsproces.
- gaat verantwoordelijk, flexibel en respectvol om met de verschillende rollen, verantwoordelijkheden, belangen, persoonlijkheden en achtergronden in samenwerkingsverbanden.
- vraagt, geeft en ontvangt feedback op een constructieve manier.

5. Vermogen tot groei en vernieuwing

De afgestudeerde kan eigen werk en werkwijze blijvend ontwikkelen en verdiepen en levert hierdoor een bijdrage aan de ontwikkeling van de filmkunst en het vakgebied.

Gedragsindicatoren:

- heeft inzicht in de eigen talenten en mogelijkheden en reflecteert op de eigen persoonlijke ontwikkeling in relatie tot de eigen positie in de sector.
- gebruikt reflecties om eigen visie en werk verder te ontwikkelen en zich te positioneren: ten opzichte van vakgenoten, in een breder kunst domein en in maatschappelijke perspectief.
- integreert technologische, inhoudelijke en artistieke vernieuwingen in eigen vakmanschap.
- is actief met eigen scholing en staat open voor collegiale toetsing en kennisdeling.

6. Organiserend en ondernemend vermogen

De afgestudeerde kan een professioneel bestaan opbouwen en de eigen projecten effectief organiseren in een (inter)nationaal opererend werkveld.

Gedragsindicatoren:

- signaleert kansen en toont zich inventief in het gebruik van creatieve processen, formats en workflows.
- past kennis toe van persoonlijke marketing en (nieuwe) verdienmodellen en maakt daarbij gebruik van relevante platforms.
- vertaalt kennis van productie, marketing en distributie naar de eigen beroepspraktijk
- vertaalt (beperkte en veranderende) voorwaarden in tijd, geld en kwaliteit naar passende werkprocessen.
- organiseert eigen werkprocessen in onderlinge samenhang en maakt bewust afwegingen tussen artistiek hoogwaardig werk, financieel lucratief werk en investeringen in toekomstig werk.
- stelt zich flexibel op in uiteenlopende beroepssituaties, maar bewaakt de eigen voorwaarden.

7. Communicatief vermogen

De afgestudeerde is in staat tot effectieve interactie binnen uiteenlopende beroepscontexten.

Gedragsindicatoren:

- communiceert gericht mondeling en schriftelijk via (sociale) media binnen een interdisciplinaire, interculturele en internationale arbeidsomgeving.
- verwoordt eigen artistieke ideeën, concepten, visies, keuzes en werkwijzen helder en in passende vormen tegenover derden.
- genereert actief bekendheid en/of mogelijkheden voor eigen werk.

